

Tror mer på teknologi enn Trump-effekt

POLITIKK

Åshild Langved,
Einar Takla,
Frode Buanes og
Heljar Havnes
Oslo

USAs president Donald Trump gjentok beskjeden onsdag om at han om få dager vil annonsere hva USA gjør med Parisavtalen. Det store spørsmålet er om Trump trekker USA ut av avtalen.

Det amerikanske nyhetsnettstedet Axios, som er kjent for å ha gode kilder og pålitelige rapporter fra innsiden av Trump-administrasjonen, meldte onsdag etter-

middag at Trump trekker USA ut av Parisavtalen som ble inngått i 2015.

Rask utvikling

Noen timer etter tvitret Trump det samme som han gjorde i helgen, nemlig at nyheten først kommer om noen «få dager.»

En Paris-avtale uten USA er derimot ikke en katastrofe, ifølge direktør Tore Furevik ved Bjerknessenteret for klimaforskning i Bergen.

- Mitt syn er at det grønne skiftet går så fort at det ikke er så veldig avgjørende med hverken Parisavtalen eller om USA er med på den eller ikke, sier Furevik.

- Teknologiutviklingen er en sterkere drivkraft en politikkutforming som sådan, sier han.

Furevik påpeker at USA er

- At en viktig aktør trekker seg ut gir et betydelig negativt signal, sier **Tore Furevik**.

ledende innenfor ny teknologi.

- Én ting er hva som skjer på føderalt nivå i USA, en annen ting er hva som skjer på delstatsnivå. Og USA er en viktig aktør med tanke på innovasjon og innen det å ta i bruk fornybar energi. Næringslivet i USA er på banen når det gjelder å redusere utslippene, sier Furevik.

Nest størst i utslipp

USA er verdens nest største utslippsnasjon etter Kina. Ifølge Furevik er det lite de andre landene kan gjøre dersom de amerikanske utslippene skulle øker betydelig fremover.

- Dersom USA gasser på og øker utslippene, kan man ikke gjøre så mye. Parisavtalen er heller ikke nok i seg selv til å nå togradersmålet, men baserer seg på at man skal stramme inn utslippsmålene etter hvert. Hvis en stor nasjon begynner å øke utslippene ukontrollert, klarer man ikke å hente det inn andre steder, sier han.

Furevik frykter imidlertid ikke at de amerikanske utslippene nå vil øke uhemmet

- Kanskje har det ikke så mye å si for de nasjonale utslippene at USA trekker seg ut av Parisavtalen. Det er andre, økonomiske drivkrefter som er viktige. Kullkraften blir ikke mer lønnsom om amerikanerne trekker seg ut av Parisavtalen. Det er fortsatt slik at om sol og vind blir billigere enn

Parisavtalen

- Parisavtalen skal holde temperaturstigningen godt under to grader sammenlignet med førindustrielt nivå. Landene skal også strebe mot å holde temperaturstigningen på 1,5 grader.

- Avtalen ble forhandlet frem i Paris i desember 2015 og trådte i kraft i november 2016 etter at tilstrekkelig antall land hadde sluttet seg til den.

- Hvert femte år skal partene evaluere hvordan verden ligger an med målene. Første evaluering kommer i 2018.

- To år senere skal landene bekrefte og helst skjerpe sine klimaplaner. Første runde blir i 2020.

Det er ventet at USAs president Donald Trump om få dager vil offentliggjøre om USA trekker seg ut av Parisavtalen fra 2015. Foto: Luca Bruno/AP/NTB Scanpix

At Donald Trump kan trekke USA ut av Paris-avtalen, er ikke nødvendigvis spikeren i kisten for klimaet, ifølge sjef Tore Furevik ved Bjerknessenteret.

kullkraft, så vil kullkraftverkene uansett bli stengt ned, sier Furevik.

Han minner imidlertid om at en viktig funksjon ved Parisavtalen er at den setter klima på dagsorden og gir politikere ammunisjon til å ta upopulære avgjørelser.

- At en viktig aktør trekker seg ut gir et betydelig negativt signal, sier Furevik

«For optimistisk»

Forskningsdirektør Guri Bang ved Cicero Senter for klimaforskning, synes kollega Furevik er for optimistisk.

- Utviklingen i fornybar teknologi går raskere enn man hadde trodd for noen år siden. Men jeg tror det er for optimistisk å tro at markedet skal rydde opp på egen hånd. Selskapene som tjener mil-

liarder på fossil energi vil ikke stoppe med det uten et politisk press, sier Bang.

Bang er bekymret for at det positive internasjonale klimasamarbeidet forsvinner, dersom Trump trekker USA ut av Parisavtalen.

- USA var helt sentral for å få avtalen på plass. Det er alvorlig hvis verdens nest største utslippsnasjon trekker seg ut og ikke vil være med på å nå togradersmålet, sier Bang.

- Er du redd for smitteeffekt?

- Jeg tror ikke på en dominoeffekt, men det blir vanskeligere å levere på klimaløftene uten USA. Andre land må da kutte mer for å veie opp for manglende innsats fra USA, svarer Bang.

Parisavtalen trådte i kraft i november i fjor, og har klausuler

som sier at landene tidligst kan trekke seg etter tre år. Da er det et års oppsigelsestid, slik at USA tidligst er ute i 2020.

Trump har et uttalt mål om å trekke tilbake flere av miljøtiltakene igangsatt av sin forgjenger, Barack Obama.

Vil gjenopplive kullindustrien

Han har blant annet fjernet reguleringer på oljeutvinning og miljøvern, og innsatt en uttalt klimaskeptiker, Scott Pruitt, som leder for EPA, en amerikansk føderal etat med ansvar for miljøvern.

Trump har også ønsket å gjenopplive den amerikanske kullindustrien, som har vært gjennom mange tøffe år.

redaksjonen@dn.no

Verden sist

WASHINGTON, D.C.: Her er en klimagåte: Hva kan Syria, Nicaragua og USA få til felles?

Dette er selskapet Donald Trump plasserer USA i hvis han trekker USA ut av Parisavtalen:

USA havner sammen med Nicaragua og Syria. Og ingen flere.

Av de 197 landene som har sluttet seg til FNs klimakonvensjon fra 1992, er det bare to som ikke sluttet seg til Parisavtalen fra 2015. USA ser ut til å bli det tredje.

1. Hvorfor trekker Trump USA ut av avtalen?

Han oppfylder sine løfter fra valgkampen. Dette er et av de løftene mange av hans nære rådgivere har forsøkt å få ham til å gå fra. Blant dem er utenriksminister Rex Tillerson og Trumps datter Ivanka og svigersønn Jared Kushner.

Trump opplever ganske sterkt press fra klimaskeptikere i republikanske rekker og tenketanker som American Enterprise Institute og Competitive Enterprise Institute. Hans utvalgte som sjef for USA miljøbyrå, Scott Pruitt, trekker dessuten klimaforskningen i tvil og har jobbet for å overbevise Trump om at USA bør trekke seg fra Parisavtalen. Med Pruitt som «miljøminister» er Trump i ferd med å reversere klima- og miljøreguleringer i et forsøk på å oppfylle et løfte om å gjøre kull «great again».

2. Hvordan kan han gjøre det?

USA har sluttet seg til Parisavtalen ved en beslutning fra Barack Obama. De hissigste motstanderne av Parisavtalen i USA kaller dette Obamas «klimakupp» siden avtalen ikke ble sendt til Senatet for godkjenning. Trump kan endre Obamas beslutning. Han har sannsynligvis tre veier ut:

● Han kan si opp avtalen. Men ifølge Parisavtalen kan det skje først etter tre år og deretter er oppsigelsestiden ett år.

● Han kan hevde at Parisavtalen må godkjennes av Senatet og at Obamas beslutning er ugyldig. Sendes avtalen til Senatet, vil den være sjanseløs.

● Han kan trekke USA fra klimakonvensjonen. Det er en snarvei. Den har ett års oppsigelsestid. Samtidig er det det mest dramatiske alternativet. Det vil bety at USA setter seg selv helt på utsiden av internasjonalt klimasamarbeid i FN-regi.

3. Hva skjer med Parisavtalen hvis USA trekker seg?

Den vil gå videre. Helt siden Trump ble valgt, har det vært påfallende tydelige budskap fra

Kommentar Kjetil B. Alstadheim

» Avtalen er lagt opp slik at landene skal skjerpe sine forpliktelser gradvis. Hvor lett blir det å få til hvis verdens nest største klimaskurk ikke er med?

de viktigste aktørene i verden om at de uansett stiller seg bak Parisavtalen og vil videreføre den. Det gjelder blant annet Kina, EU og Canada. Det gjelder også Australia, som fulgte med USA ut da USA vraket Kyoto-avtalen.

Spørsmålet er hva effekten blir på landene innenfor Parisavtalen hvis USA stiller seg på utsiden. Avtalen er lagt opp slik at landene skal skjerpe sine forpliktelser gradvis. Hvor lett blir det å få til hvis verdens nest største klimaskurk ikke er med?

4. Er det noen fordeler hvis USA trekker seg ut av Parisavtalen?

USA ville vært et problem også innenfor avtalen så lenge Trump er president i landet. Med USA utenfor, kan ikke Trump bremse forhandlingene. Hvis USA svikter det internasjonale klimasamarbeidet, kan det også motivere andre land til å vise at de virkelig mener alvor. Men skal verden klare å stanse klimaendringene på godt under to grader - helst 1,5 grader, må alle store utslippere bidra.

Når USA sporer av i klimaarbeidet, kan det bli tidkrevende å få landet med igjen selv etter at Trump har forlatt Det hvite hus. Det kan bli den tunge arven etter Trump.

Kjetil B. Alstadheim er politisk redaktør i Dagens Næringsliv kjetil.alstadheim@dn.no